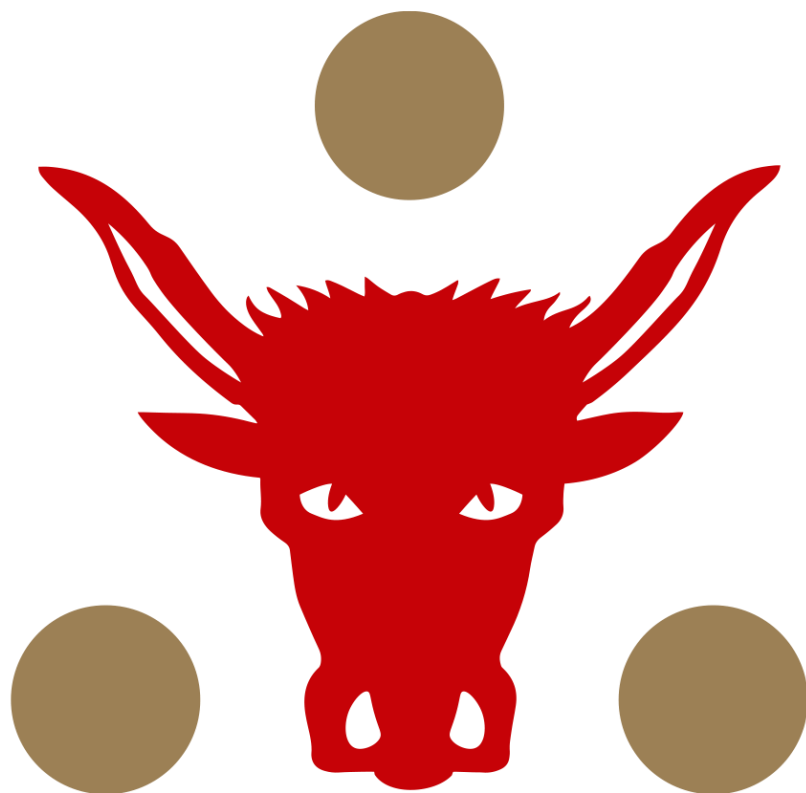

JOROINEN

SIJOITUS- JA RAHOITUS- TOIMINNAN PERUSTEET

Kunnanhallitus
Valtuusto

10.8.2026
17.8.2026

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Rahoituksen perusteet	3
2.1	Rahoituksen yleiset periaatteet	3
2.2	Ottolainaus	3
2.2.1	Ottolainauksen perusteet	3
2.2.2	Ottolainauksen riskit ja niiden hallinta	4
2.3	Antolainaus	5
2.4	Takaukset	6
3	Sijoitustoiminnan perusteet	6
3.1	Sijoitustoiminnan määritelmä	6
3.2	Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet	6
3.3	Toimialasijoittaminen	7
3.4	Kassavarojen sijoittaminen	7
4	Voimaantulo	7

1 JOHDANTO

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tehtävänä on päättää varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Kuntalain säännöksen tarkoituksena on korostaa valtuuston roolia kunnan varallisuuden hoitoa ja sijoitustoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Tämä nivoutuu valtuuston taloudellisen vallan käyttöön ja perusteiden on perustuttava kuntastrategiaan ja palveltava sen tavoitteiden toteutumista.

Rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteissa määritellään rahoitus- ja sijoitustoimintaa ohjaavat periaatteet sekä toimintaa rajaavat tekijät.

2 RAHOITUKSEN PERUSTEET

2.1 RAHOITUKSEN YLEISET PERIAATTEET

Rahoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan rahoituksen hankintaa ja siihen liittyvää riskienhallintaa sekä rahoituksen tai takausten myöntämistä. Kunnan rahoitustoimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymien rahoituksen perusteiden lisäksi talousarvio. Rahatoimeen liittyvät tehtävät ja toimivalta on määritelty hallintosäännössä.

Kunnan rahoitustoimintaa hoidetaan pitkäjänteisesti ottaen huomioon kunnan ja kuntakonsernin tarpeet. Rahoitustoiminnan ensisijainen tehtävä on tukea Joroisten kuntakonsernin toimintaa valtuuston asettamien strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteena on palvelutuotannon ja investointien edellyttämän rahoituksen varmistaminen, rahoituskustannusten minimointi ja vaihtelun tasaaminen pitkällä aikavälillä sekä rahoitusriskien hallinta.

Tytäryhteisöiden on noudatettava toiminnassaan valtuuston hyväksymää konserniohjetta. Tytäryhteisöjen merkittävimmät investoinnit, rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä operatiivisen konsernijohtoon kanssa. Yhteisillä konsernia koskevilla ohjeilla ja periaatteilla varmistetaan konsernin kokonaisedun kannalta tehokkaat ja taloudelliset ratkaisut myös rahoituksen suunnittelun ja järjestämisen näkökulmasta.

2.2 OTTOLAINAUS

2.2.1 Ottolainauksen perusteet

Vieraan pääoman hankinta voidaan jakaa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen lainanottoon. Lyhytaikainen lainanotto käsittää alle vuoden pituiset lainat ja tätä pidemmät lainat ovat pitkäaikaisia. Lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta tasapainottamalla turvataan kunnan kassan riittävyys muuttuvissa olosuhteissa.

Vieraan pääoman muutoksista päätetään talousarvion ja -suunnitelman yhteydessä.

Lyhytaikainen rahoitus turvataan kuntatodistusohjelmalla ja konsernitiilillä ja sen luottolimiitillä ja mahdollisuudella ottaa muuta lyhytaikaista lainaa. Kuntatodistusten samanaikainen yhteismäärä voi olla enintään 50 % lainakannasta. Lyhytaikainen rahoitus voidaan turvata tarvittaessa myös alle vuoden mittaisilla velkakirjoilla.

Pitkäaikaisena rahoitusinstrumenttina käytetään koti- ja ulkomaisten rahoitus- ja vakuutuslaitosten velkakirjalainoja, leasing-rahoitusta tai pääomamarkkinoilla liikkeelle laskettuja joukkovelkakirjoja. Pitkäaikainen rahoitus kilpailutetaan ja valitaan tarjousten perusteella. Kunta voi ottaa sekä kiinteäkorkoisia että vaihtuvakorkoisia lainoja. Kunnan ottolainaus toteutetaan vain euromääräisenä.

Ympäristöystävällisiin investointeihin tarkoitettua vihreää rahoitusta pyritään käyttämään mahdollisimman paljon tilanteissa, joissa kunnan investoinnit sen käytön mahdollistavat ja rahoituksen saatavuus ja ehdot ovat kilpailukykyisiä. Vihreää rahoitusta voi hakea investointihankkeeseen, jossa syntyy selkeitä ja mitattavia ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia. Vihreä rahoitus on osoitus kunnan panostuksista ympäristön hyvinvointiin.

Ottolainojen kehityksestä raportoidaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle talousarviossa, osavuosi-raporteissa ja tilinpäätöksessä osana niiden rahoituslaskelmaa.

2.2.2 Ottolainauksen riskit ja niiden hallinta

Ottolainauksen riskit ovat rahan hintaan liittyviä (*korkoriski*), markkinoiden ja lainsäädännön muutosten aiheuttamia rahan saatavuuteen liittyviä (*saatavuusriski*) ja erääntyvien lainojen uudelleen rahoittamiseen liittyviä (*jälleenrahoitusriski*).

Rahoitukseen liittyviltä riskeiltä pyritään suojautumaan hajauttamalla rahoitusta mm. laina-ajan pituuden, lyhennystavan, rahoituslähteen ja korkoperusteen mukaan. Luottokelpoisuudella ja vastapuolen luotettavuudella on myös merkitystä varainhankinnan riskeiltä suojautumisessa. Kunta tekee rahoitus- ja markkinatoimenpiteitä vain luotettavien tahojen kanssa. Keskeinen rahoitusriskin hallintakeino on myös investointitason mitoittaminen kunnan tulorahoitusta vastaavaksi sekä kunnan velkaantumisasasteen rajoittaminen.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkojen muutosten aiheuttamaa epävarmuutta nettokorkokuluissa. Korkoriski muodostuu rahan hinnasta (esim. Euribor-korko) ja riskilisästä (marginaali). Korkoriski koskee olemassa olevaa lainakantaa, sitä osaa lainakannasta, jota lyhennysten vuoksi on jatkuvasti jälleen rahoitettava sekä kaikkia uusia lainoja. Korkokuluihin vaikuttaa merkittävästi yleinen taloudellinen tilanne. Korollisen velan osalta korkoriskiä ei voida kokonaan eliminoida.

Korkoriskin hallinnan tavoitteena on korkokustannusten minimointi pitkällä aikavälillä siten, että riskitaso saadaan pidettyä hyväksyttävällä tasolla. Tavoitteena on myös pyrkiä pienentämään korkojen heilunnan vaikutusta kunnan tulokseen ja helpottaa kassavirtojen ennustettavuutta ja samalla budjetointia. Korkoriskiä hallitaan korkosidonnaisuus- ja laina- aikajakaumalla sekä suojauksilla. Laina- aikajakaumalla tavoitellaan lainojen tasaista erääntymistä, jolloin myös jälleenrahoitusriski pienenee. Suojauksilla voidaan hallita tai poistaa esimerkiksi korkojen nousun haitallisia vaikutuksia. Vaihtuvakorkoinen laina voidaan erillisellä suojaussopimuksella muuttaa esimerkiksi kiinteäkorkoiseksi, jolloin korkokustannusten ennakoitavuus paranee.

Saatavuusriski muodostuu talous- ja rahamarkkinatilanteen aiheuttamista rahan saatavuusvaihteluista. Huonossa markkinatilanteessa rahoituksen saatavuus voi vaikeutua myös kunnilla. Saatavuusriskiä hallitaan rahoitusvaihtoehtoja monipuolisesti hyödyntämällä. Saatavuusriskiä hallitaan myös riittävällä maksuvalmiusreservillä, johon kuuluvat rahat ja pankkitalletukset, likvidit sijoitukset, luottolimiitit, kuntatodistukset ja mahdolliset muut luottosopimukset.

Jälleenrahoitusriski liittyy erääntyvään rahoitukseen, joka on rahoitettava vieraalla pääomalla edelleen. Jälleenrahoitusriskillä tarkoitetaan sitä, että rahoitusta ei ole saatavilla riittävästi tai sen hinta on merkittävän korkea johtuen esimerkiksi lainanottajan alentuneesta luottokelpoisuudesta tai rahoitusmarkkinoiden häiriöistä. Lyhytaikainen rahoitus on tavallisesti edullisempaa kuin pitkäaikainen rahoitus, mutta sisältää suuremman jälleenrahoitusriskin.

Jälleenrahoitusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla, laina- aikoja hajauttamalla ja pidentämällä. Pitkät laina- ajat lisäävät kassavirtojen ennustettavuutta, mutta nostavat kustannuksia, joten optimaalinen rahoitus rakentuu edullisemmasta lyhytaikaisesta ja kalliimmasta pitkäaikaisesta rahoituksesta. Jälleenrahoitusriskiä pienennetään myös riittäväillä kassavaroilla. Rahoituksen hinta-, saatavuus- ja

jälleenrahoitusriski ovat tasapainoteltavia asioita. Rahoituksen laina-aikajakauman optimaalisella rakenteella turvataan rahoituksen pysyvyys taloudellisesti järkevällä ja tehokkaalla tasolla.

Ottolainojen lainasalkkuun liittyvän korkoriskin hallinnassa käytetään mittarina suojausastetta. *Korkosuojattu* (kiinteäkorkoisia) ovat lainat, joiden korko pysyy muuttumattomana vähintään yhden vuoden ajan. *Korkosuojaamattomia* (vaihtuvakorkoisia) ovat lainat, joiden korko muuttuu vähintään kerran vuodessa. Lainakannan suojaustaso vaihtelee markkinatilanteen mukaan. Olemassa olevan lainasalkun suojausaste mahdollinen kiinteistöleasingrahoitus huomioiden tulee olla 25 %:n ja 80 %:n välillä.

Suojausasteen lisäksi korkoriskiä hallitaan lainasalkun korkosidonnaisuusajalla, lainojen erääntymisrakenteella sekä lainasalkun keskimääräisellä laina-ajalla. Lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika voi vaihdella markkinatilanteen mukaan, mutta tavoitteena on, että se on keskimäärin vähintään 24 kuukautta. Jälleenrahoitusriskin hallitsemiseksi tavoitteena on, että lainojen erääntymiset jakautuvat tasaisesti eri vuosille. Lähtökohtaisesti vähintään 50 prosenttia lainakannasta on lainoja, joiden jäljellä oleva laina-aika on yli viisi vuotta. Lainasalkun keskimääräisen laina-ajan tavoitetaso on 4–8 vuotta.

Edellä mainitut tavoitetasot ovat riskienhallintaa ohjaavia tavoitteita. Niistä voidaan perustellusti poiketa markkinatilanteen, kunnan investointi- ja rahoitustarpeiden, lainakannan luonnollisen lyhenemisen tai muiden kunnan kokonaisedun kannalta perusteltujen syiden vuoksi. Tavoitteista poikkeaminen ei edellytä uusien lainojen ottamista eikä olemassa olevan lainakannan muuttamista pelkästään tavoitetasojen saavuttamiseksi.

Kiinteäkorkoisten lainojen lisäksi korkosidonnasta aiheutuvan korkoriskin suojaamiseksi kunta voi tehdä koronvaihtosopimuksia, korko-optioita ja näiden yhdistelmiä. Johdannaisten käytön tarkoituksena on lainasalkun korkoriskin hallinta eli johdannaisia käytetään vain suojaamistarkoituksissa. Johdannaisinstrumenteissa osapuolena tulee olla hyvän luottokelpoisuuden omaavat koti- tai ulkomaiset rahoituslaitokset. Suojaus on vakuuttamista tulevaisuuden varalle. Suojauksia tehtäessä olisi hyväksyttävä, että ajoittain suojauksen kautta joudutaan maksamaan markkinakorkoja korkeampaa hintaa ja lainasalkun keskikorko saattaa nousta tulevaisuuteen varauduttaessa.

2.3 ANTOLAINAUS

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla.

Antolainauksen ehdoissa on lisäksi huomioitava EU:n valtiontukea koskevan säännösten vaikutukset esimerkiksi koron määräytymiseen ja vakuuden asettamiseen. Kunta myöntää antolainoja tapauskohtaisesti harkiten lähtökohtaisesti vain ns. kolmassijalainoina uustuotanto- ja peruskorjauskohteisiin omarahoitusosuudeksi talousarviomäärärahojen, omistajapolitiikan linjausten ja kunnanhallituksen tarvittaessa antamien tarkentavien perusteiden mukaisesti. Kolmassijalainan korko on sidottu peruskorkoon, marginaali määräytyy markkinatilanteen mukaisesti.

Kunta voi lisäksi tapauskohtaisen riski- ja valtiontukiarvioinnin perusteella myöntää lainaa määräysvallassaan olevalle tytäryhteisölle, jos järjestely on kuntakonsernin kokonaisedun mukainen ja se täyttää edellä mainitut kuntalain ja Euroopan unionin valtiontukisääntelyn mukaiset edellytykset.

2.4 TAKAUKSET

Myös takauksissa on huomioitava kuntalain 129 §, jonka mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla.

Takauksissa on lisäksi huomioitava Euroopan unionin valtiontukea koskeva sääntely. Takauksen myöntäminen harkitaan aina tapauskohtaisesti ja kunta myöntää takauksia pääsääntöisesti vain konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen lainoille ja rahoitusjärjestelyille. Kunnan takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää valtuusto. Kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan tytäryhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta annettava takaus voi olla enintään 80 % takauksen kohteena olevan lainan pääomasta. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen.

3 SIJOITUSTOIMINNAN PERUSTEET

3.1 SIJOITUSTOIMINNAN MÄÄRITELMÄ

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan toimialaan liittyvää sijoittamista ja kassavarojen sijoittamista. Lisäksi kunnalla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjoitusrahavaroja.

Toimialasijoittamisella tarkoitetaan sijoituksia, joilla edistetään kunnan tehtäviin kuuluvia päämääriä kuten palvelutuotannon järjestämistä, elinkeinorakenteen muutosta tai työllisyyden turvaamista kunnan tai seutukunnan alueella. Sijoitus voidaan tehdä oman tai vieraan pääoman ehdoin.

Kassavarojen sijoittamisella tarkoitetaan maksuliikennevarojen ja kassaylijäämän sijoittamista.

3.2 SIJOITUSTOIMINNAN YLEISET PERIAATTEET

Kunnan sijoitustoiminnan tulee lähtökohtaisesti olla taloudellisesti tuottavaa. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sijoituksen reaaliarvon säilyttämistä ja sijoitustoiminnasta aiheutuvien kulujen kattamista. Sijoitustoiminnan tuottoa arvioitaessa johtopäätöksiä ei tule tehdä yhden vuoden perusteella, vaan sijoitushorisontti tulee ulottaa pidemmälle ajanjaksolle.

Sijoitustoiminnassa on otettava huomioon kunnan maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaaminen. Sijoitustoimintaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiltä pyritään suojautumaan ennakolta. Sijoituksen rahoittaminen lainanotolla tulee kysymykseen vain toimialasijoituksissa.

Sijoituskohteen toimiala ja toimintatavat eivät saa olla ristiriidassa kunnan tehtävien ja toimintaperiaatteiden kanssa. Sijoitettavien varojen määrää arvioitaessa kiinnitetään erityisesti huomiota kunnan perustoimintojen asettamiin vaatimuksiin. Hyväksytyn investointisuunnitelman ja perustoimintojen tarvitseman rahoituksen on oltava turvattu.

Kunnan pitkäaikaisen sijoitusvarallisuuden pääoma pyritään säilyttämään. Sijoitustoiminnan tuottoja voidaan käyttää kunnan talousarvion rahoittamiseen, mukaan lukien lainanhoidon korkokulujen kattamiseen, silloin kun se on kunnan kokonaistalouden kannalta perusteltua.

Kunnan tekemät sijoituskohteet ja -palvelut on kilpailutettava silloin, kun siihen käytännössä on mahdollisuus.

3.3 TOIMIALASIJOITTAMINEN

Toimialasijoituksia voidaan tehdä osake- tai muuna pääomasijoituksena, tai rahoitusosuuksina vallitsevan lainsäädännön puitteissa. Toimialasijoituksen tekemisestä päättää valtuusto osoittamalla siihen talousarviossa määrärahan.

Tuottotavoitteesta päättää kunnanhallitus sijoituspäätöksen yhteydessä. Toimialasijoituksen vähimmäistuottovaatimuksena on sijoituksen reaaliarvon säilyminen. Tuottoa määritettäessä tulee ottaa huomioon toimialasijoituksen käyttötarkoitus ja sijoituksen riskit. Toimialasijoituksen tekeminen edellyttääkin aina riskikartoitusta sijoituskohteena olevasta toimialasta, yhteisöstä ja hankkeesta.

3.4 KASSAVAROJEN SIJOITTAMINEN

Lyhytaikaisen (alle 1 vuosi) kassaylijäämän sijoittamispäätöstä ohjaavana periaatteena on maksuvalmiuden varmistaminen. Sijoitetut kassavarat tulee tarvittaessa olla helposti ja nopeasti muutettavissa takaisin sellaisiksi kassavaroin, joilla päivittaisen maksuliikenteen sujuminen voidaan varmistaa. Lyhytaikaisen kassaylijäämän sijoittamiseen sopivia tuoteratkaisuja ovat talletukset, korkorahastot ja joukkolainat sekä kassanhallintaan räätälöidyt tuotteet.

Pitkäaikaisen (yli 1 vuosi) kassavarojen sijoittamisen tavoitteena on saavuttaa sijoitetulle pääomalle hyvä pitkän aikavälin tuotto hyväksyttävällä riskitasolla siten, että sijoitustoiminta tukee kunnan taloudellista vakautta.

Pitkäaikaisen kassavarojen sijoittamisen tarkemmat periaatteet, sijoitusten tavoiteallokaatio, sallitut sijoitusinstrumentit, riskirajat ja muut sijoitustoiminnan toteuttamista koskevat linjaukset määritellään kunnanhallituksen hyväksymässä sijoitusstrategiassa.

Sijoitusriskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset tarkoituksenmukaisesti omaisuuslajeittain, toimialoittain, maantieteellisesti sekä liikkeeseenlaskijoiden ja vastapuolten kesken. Sijoituspäätöksissä otetaan huomioon sijoitusten tuotto-odotus, likviditeetti, jälkimarkkinakelpoisuus sekä markkina-, korko-, luotto-, valuutta-, likviditeetti- ja maariskit.

Johdannaisia voidaan käyttää ainoastaan sijoitusten tai rahoituksen riskien suojaamiseen. Johdannaisia ei käytetä spekulatiivisiin tarkoituksiin.

Kunta voi käyttää sijoitustoiminnan toteuttamisessa ulkopuolisia varainhoitajia. Varainhoitajien valinnassa noudatetaan hankintalainsäädäntöä ja kunnan hankintaohjeita sekä huolehditaan varainhoidon asianmukaisesta seurannasta ja raportoinnista.

4 VOIMAANTULO

Nämä rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet korvaavat aiemmat valtuuston 15.6.2015 § 39 hyväksymät sijoitustoiminnan perusteet sekä 12.6.2023 § 30 hyväksymät rahoituksen perusteet ja tulevat voimaan valtuuston hyväksymisestä lukien.